

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ ДОЦ. Д-Р ГАЛЯ КРУМОВА ЦОЛОВА, ДМ

Член на научно жури по процедура за защита на дисертационен труд на тема:

ИЗГРАЖДАНЕ И РОЛЯ НА СЪСЛОВНИ РЕГИСТРИ ПРИ ФУНКЦИОНИРАНЕТО
НА НАЦИОНАЛНАТА ЗДРАВНА СИСТЕМА

за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ по научната
специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт“
с кандидат **СВЕТОСЛАВ АНДРЕЕВ КРУМОВ**

На основание заповед №РД-194/13.04.2023г. на директора на НЦОЗА и с решение на Научния съвет (протокол №26/10.04.2023г.) съм избрана за член на Научното жури по посочената процедура и изготвяне на рецензия.

Рецензията е изготвена съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Националния център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА).

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Във връзка с процедурата, ми е предоставен комплект материали, който включва изискваните документи, както следва: дисертационен труд; автореферат; копия на научните публикации; списък на публикации и участия в научни форуми; други документи.

Светослав Андреев Крумов е зачислен като задочен докторант със Заповед на директора на НЦОЗА № РД-140/30.03.2018 г. по докторска програма: „Социална медицина и здравен мениджмънт“. Докторантът има необходимия брой точки, съгласно Приложение 1. Минимални национални изисквания към научната и преподавателската дейност.

На Научен колегиум на дирекция „Класификационни системи, стандарти и иновации“ и въз основа на решение на НС, докторантът е отчислен с право на защита, съгласно Заповед № РД-183/11.04.2023 г. на директора на НЦОЗА.

Наборът от документи отговаря на изискванията. Представените документи доказват законосъобразността и пълнотата на проведеното обучение и процедурата по неговото администриране.

2. Автобиографични данни на кандидата

Светослав Андреев Крумов е роден през 1977 г. Магистър-фармацевт от ФФ към МУ-София. Работи в сферата на държавния контрол – търговия на едро и дребно с лекарствени продукти в ИАЛ близо 20 години. Към момента е главен секретар на Българския фармацевтичен съюз. Има специалност по „Организация и икономика на аптечната и дистрибуторска практика“ от 2007 г. От 2018 година е задочен докторант по докторска програма „Социална медицина и здравен мениджмънт“ в НЦОЗА. Има допълнително проведени обучения за: Вътрешен одитор на системи за управление съгл. БДС ISO/IEC 27001:2006 и БДС EN ISO 19011:2004; Интегрирани системи за управление съгласно ISO 9001:2008 и разработване на документация; Държавна администрация; Фармацевтичен маркетинг и други.

Докторантът има отлични компетенции по управление на проекти и програми; умения за водене на преговори с държавни и местни органи и организации, неправителствен сектор и търговски фирми; сключване и отчитане на договори; управление на системи за осигуряване на качеството и вътрешен контрол; организация на събития, обучителни курсове, регионални, национални и международни срещи и конференции.

Автор е на техническите задания за изграждане на интернет платформи в областта на фармацевцията, както и на 3 научни публикации и 3 участия в научни форуми.

3. Актуалност на разработката

Дисертационният труд е посветен на една изключително актуална тема. Осигуряването на работната сила в здравеопазването е водеща тема във всички световни, европейски и национални стратегии и политики в сектор „Здравеопазване“. Наличието на сравними данни и информация, като брой на здравните работници, които се обучават и които са наети на работа, тяхната специализация, географското им разпределение, възраст, пол и страна на произход, е задължително условие за планиране на работната сила основано на доказателства. От ключово значение за целите на планирането и предоставянето на здравни услуги от страна на всички здравни органи на територията на ЕС е наличието на информация, което налага: Хармонизиране или стандартизиране на индикаторите за работната сила в здравния сектор; Внедряване на системи за наблюдение на потоците от здравни работници; Осигуряване наличието и сравнимостта на данните относно работната сила в здравния

сектор, и по-специално с оглед на определянето на конкретните движения на определени групи от работната сила в здравния сектор.

Данните за медицинските специалисти, които се събират и съхраняват в регистрите на съсловните организации, могат да се използват за планирането и управлението на работната сила в здравеопазването. За постигането на тази цел е необходимо регистрите да бъдат изградени като автоматизирани информационни системи, отговарящи на определени изисквания и стандарти, с възможност да превръщат входящите данни за членовете на организацията в точна, навременна, достъпна и достоверна изходяща информация.

4. Характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е оформен съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Текстът е ясен, добре структуриран и е налице адекватен баланс между отделните раздели.

Разработката е представена на 183 страници и включва всички необходими елементи: въведение, литературен обзор, методика на проучването, обсъждане на резултатите, изводи, препоръки. Библиографията включва 148 литературни източници, от които 105 на кирилица и 43 на латиница. Има 4 приложения – анкетни карти.

В първа глава е представен литературен обзор на данни от световната практика и у нас по проблемите, свързани с: Регулираните професии; Професионалните организации; Съсловните организации в здравеопазването и техните делегирани права и отговорности; Регистрите на медицинските специалисти; Съсловните регистри като автоматизирана информационна система; Съсловните регистри и общественото здравеопазване. Цитирани са български и чуждестранни автори, обхванати са проблемите на съсловните организации като корпорации на публичното право, мястото им в органите за управление на здравеопазването, етичните кодекси, правилата за добри практики, продължаващото медицинско обучение, мобилността и европейската професионална карта.

Втора глава представя целите и задачите на дисертацията, както и работната хипотеза, предметът и обектът на изследването. Целта на проучването е да се анализират изграждането и ролята на съсловния регистър на Българския фармацевтичен съюз и функционалностите му. Вторична цел е да се направи преглед на информационните потоци и данните, които се събират, обработват и съхраняват в националния регистър, като се оцени вида, качеството и достоверността на събраната първична информация в тях. Задачите са 7 и произтичат от поставената цел.

В *трета глава* са представени материалите и методите на изследването. За решаване на поставените задачи е използван комплекс от методи: исторически метод, сравнителен анализ, метод за систематизиране на информацията, социологически (документален и анкетен), таблично-графичен метод, статистически методи – описателни и аналитични, метод на математическото моделиране.

В *четвърта глава* са анализирани резултатите от проучването. Разработката е онагледена с 17 таблици и 50 фигури. Собствените проучвания са многоаспектни, изчерпателни и правилно структурирани.

Пета глава включва обсъждане на резултатите, сравнени с тези от други проучвания, фокусирано върху етапите на изграждане на информационна система „Национален регистър“, анализ и оценка на състоянието на работната сила от магистър-фармацевти, осигуреност на аптечната мрежа, прогностичен и аналитичен модел до 2035 г.

Направени са *6 изводи*, свързани с целта и задачите на проучването и *11 препоръки* към Съсловните организации на медицинските специалисти в България, Министерство на здравеопазването, Министерство на електронното управление, Министерски съвет, Министерство на образованието и науката и висшите училища.

Приносите от дисертационния труд имат както научно-теоретичен, така и научно-приложен характер и отразяват получените резултати.

➤ Направен е преглед на професионалните организации в здравеопазването, описани са предизвикателствата при изграждането и воденето на съсловните регистри, като са предложени мерки за тяхното преодоляване;

➤ Проучен и анализиран е модел за изграждане на националните регистри на съсловните организации като автоматизирани информационни системи;

➤ Определена е ролята на националните регистри на съсловните организации при функционирането на националната здравна система, включително при планирането и управлението на работната сила;

➤ Подробно са представени всички етапи при изграждането на ИС „Национален регистър“ на Българския фармацевтичен съюз и възможностите му за интеграция и оперативна съвместимост с други вътрешни и външни информационни системи;

➤ Анализирана и оценена е осигуреността с аптеки и магистър-фармацевти на национално и регионално равнище, като са създадени и представени математически модели за планиране и оценка.

Посочени са *4 публикации*, в три от тях – първи автор, и *5 участия в научни форуми*, свързани с дисертацията.

Авторефератът напълно отразява постигнатото от докторанта, синтезира съдържанието на дисертационната разработка и е изцяло съобразен с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НЦОЗА.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Оценявам положително представения дисертационен труд. Основание за това ми дава актуалността на проблема, използваният съвременен методичен подход, големият обем прецизно извършена и анализирана изследователска работа. Дисертационната разработка се отличава с научна добросъвестност и практическа насоченост. Съдържа потенциал и идеи за бъдещи научни изследвания, което увеличава нейната стойност.

Дисертационният труд напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в България, Правилника за приложение на закона за развитие на академичния състав в България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НЦОЗА за присъждане на образователна и научна степен „Доктор” по научната специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт”.

Изложените по-горе съображения ми дават основание убедено да предложа на членовете на уважаемото научно жури да оценят високо дисертационния труд и да гласуват положително за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” на Светослав Андреев Крумов.

09.05.2023 г.

Изготвил:

доц. д-р Галя Цолова, дм

